

Universitetet
i Stavanger

FAKULTET FOR UTDANNINGSVITENSKAP

BACHELOROPPGAVE

Studieprogram: BBDBAC/BBLBAC

Høst 2022

Forfatter(e): x

Kandidatnummer(e): 5083

Tittel: Hvordan påvirker pedagoger musikkbruk i barnehagen

Fag: Musikk

Hovedbegreper i oppgaven : musikalitet, musikkarbeid, fellesskap, pedagogisk leder

Stavanger

04. Januar, 2022
dato/år

Sammendrag

I denne bachelor oppgaven har jeg valgt å skrive om musikkbruk i barnehagen. Jeg har lenge interessert meg for musikk, og lurt på hva det er som gjør at noen barnehager bruker musikk mer enn andre. Gjennom lesing av ulike teori, intervju av pedagogisk ledere og erfaringer i praksis, har jeg prøvd å finne hvilke ulike faktorer det er som påvirker musikkbruken i barnehagen.

Jeg kom etterhvert frem til at en av hovedfaktorene, var ped-lederens kunnskap og erfaringer som reflekterte musikkbruken til både barn og ansatte i barnehagen.

Problemstillingen min er derfor; «*hvordan påvirker pedagoger musikkbruk i barnehagen?*». Jeg har belyst oppgaven med relevant teori om musikk og musikalitet fra et ped-leders ståsted. I tillegg skriver jeg om hvorfor musikk er så viktig både for barn, ansatte og miljøet i barnehagen. I denne oppgaven er ønsket mitt å belyse viktigheten av musikkbruk i barnehagen.

Forord

I lys av bachelor oppgaven vil jeg gjerne takke veilederen min Merethe R. Aasvold som har vært en god støtte, og kommet med mange gode råd gjennom prosessen. Jeg vil også gjerne takke medelevene mine for oppmuntring og positivitet som har hjulpet med å holde motet oppe.

Arbeidet har vært både lærerikt og krevende. Noen dager har det vært enklere å skrive enn andre. Det var en lang og tidkrevende prosess, men også veldig spennende og en fin opplevelse som jeg vil ta med videre.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	4
1.1 Begrunnelse for valg av tema og problemstilling.....	4
1.2 Problemstilling og forskningsspørsmål.....	4
1.2 Oppgavens oppbygning	5
2.0 Teori	5
2.1 Hva er musikk?.....	5
2.2 Musikk og Hjernen.....	6
2.3 Hva vil det si å være musikalsk?.....	7
2.4 Ulike psykologiske perspektiver.....	8
2.5 Barns sangkultur og spontane musikalske uttrykk.....	9
2.6 Bruk av musikk i barnehagen.....	10
2.7 Ulike forutsetninger til bruk av musikk.....	12
3.0 Metode	13
3.1 Valg av metode.....	13
3.2 Valg av informanter	14
3.3 Datainnsamling/Bearbeiding av data.....	15
3.4 Etske hensyn.....	16
4.0 Empiri/Analyse	17
4.1 Bruk av Musikk i Barnehagen.....	17
4.2 Pedagogenes forhold til musikk	18
4.3 Hvordan jobber pedagogene med å styrke musikkbruken hos ansatte	19
4.4 Hvordan påvirker musikk miljøet og barn i barnehagen.....	19
5.0 Drøfting	20
5.1 Bruk av Musikk i Barnehagen.....	20
5.2 Pedagogenes forhold til musikk	21
5.3 Hvordan jobber pedagogene med å styrke musikkbruken hos ansatte	22
5.4 Hvordan påvirker musikk miljøet og barn i barnehagen.....	23
6.0 Avslutning	24
7.0 Litteraturliste	26
8.0 Vedlegg	27
8.1 Intervjuguide	27
8.2 Samtykkeskjema.....	28

1.0 Innledning

1.1 Begrunnelse for valg av tema og problemstilling

Musikk har hatt en viktig rolle gjennom hele oppveksten min. Jeg har vært omringet av musikk både med foreldre, venner, skole og barnehage. Jeg har også drevet aktivt med musikk så lenge jeg kan huske i form av sang og andre instrumenter. Ettersom musikk alltid har vært en viktig faktor for meg gjennom hele barndommen, har jeg vært veldig interessert i hvordan og hvor mye musikk blir praktisert i barnehagen. Jeg er veldig opptatt av hvordan musikk påvirker hjernen, kroppen og miljøet. Derfor var jeg alltid sikker på at jeg skulle velge musikk som tema for bachelor oppgaven. Det er viktig for meg at barn får oppleve musikk i barnehagen, og at ped-ledere og ansatte er klar over hvilken positiv virkning musikk har på oss.

Ettersom det er pedagogene på avdelingen som i hovedsak styrer musikk aktivitetene, var det interessant å se i hvor stor grad de brukte det. I tillegg om de så på musikk som en viktig faktor i hverdagen. Målet mitt var derfor å se på musikkbruk gjennom en pedagogisk leder sitt ståsted for å finne mer ut om hvordan det ble praktisert. Jeg ville også finne ut av hvordan ped-leder rollen påvirket musikkbruken til ansatte og barn.

1.2 Problemstilling og forskningsspørsmål

Problemstillingen jeg skal ta for meg er; «*Hvordan påvirker pedagoger musikkbruk i barnehagen?*». Ut i fra problemstillingen kom jeg frem til to forskningsspørsmål som jeg skal ta for meg i teorien og drøfte underveis i oppgaven.

Forskningsspørsmål:

- Hvordan påvirker pedagogenes erfaringer og forhold til musikk, musikkbruk i barnehagen?
- Hva skal til for å bruke musikk?

1.2 Oppgavens oppbygning

Jeg starter med å skrive relevant teori, som er delt opp i 7 ulike deler. Etter teoridelen kommer jeg til å skrive om forskningsmetoden, hvor jeg utdyper hvorfor jeg valgte den metoden jeg gjorde, og hvordan jeg innhentet informasjon til min bachelor. Funnene fra metodedelen vil bli kategorisert etter ulike relevante tematikker. Deretter skal jeg drøfte funnene fra analyse delen, og trekke inn relevant teori som er presentert i teoridelen. Til slutt vil jeg fortelle om de ulike funnene, og hva jeg har lært gjennom bachelor-skriving prosessen.

2.0 Teori

2.1 Hva er musikk?

Musikk angår de fleste mennesker og kan oppleves overalt. Det er derimot ulike meninger om hva som oppfattes som musikk. Hva musikk er og hva som oppfattes som musikk er det ulike meninger om (Sæther & Angelo, s. 9). Musikk er et: kommunikasjonsmedium, et fysisk fenomen, og et estetisk uttrykk. Musikk kan framkalle gode minner, og musikk opplevelsene preger oss gjennom livet. Musikk kan oppleves ulikt, men har likevel stor betydning i alle menneskers liv uavhengig av musikkunnskap eller musikalske ferdigheter (Sæther & Angelo, 2012, s. 10). Ifølge Ruud, kan vårt forhold til ulike sjangre i musikken representere et symbol på vår kulturelle identitet. Musikken er viktig fordi den kan signalisere identitet og tilhørighet, eller hvordan vi ønsker at andre skal oppfatte oss. (Sæther & Angelo 2012, s.11)

Christopher Small introduserer begrepet musicking slik «Music is not a primarily thing or a collection of things, but an activity in which we engage». Med dette mener Small at betydningen av musikk er selve aktiviteten. Musicking er en prosess der vi forteller historier om relasjoner mellom mennesker og om oss selv. Musicking vil ha betydning for hvordan man oppfatter seg selv, og sitt liv. Musikk er ikke bare en lyd eller et kunstverk, det knyttes til tradisjon, identitet og tro (Sæther & Angelo, 2012, s 15-16).

Musikk kan ses på som noe estetisk, men estetikk kan både være positivt og negativt. Musikk kan sette i gang følelser som glede, sinne, frykt og mye annet. Noen kan bli irritert, eller synes at musikken er vond å høre på. Noe av det viktigste er å få en reaksjon, at vi reagerer på noe inne i oss selv. I barnehagen kan de ansatte lage mye spennende musikk sammen med barna om en ikke bare bruker det som høres vakkert ut (Sæther & Angelo, 2012, s.19).

Begrepet musikkestetikk handler om forholdet mellom musikken og den menneskelige følelsesverden (Sæther & Angelo, 2012, s. 16).

Lyd og fravær av lyd er kanskje det viktigste virkemidlet i musikk. Lyden i musikk kan ha ulike kvaliteter som variasjon i styrke, tonehøyde, rytme. Med lyd som materiale kan musikk skapes. Det vil være opp til hver enkelt sin følelsesmessige og intellektuelle innstilling, men også situasjonene og omstendighetene lyden presenteres i, som vil avgjør om vi oppfatter musikken som lyd eller ikke. Musikk kan påvirke en handling (Sæther & Angelo, 2012, s. 21). Når barnehagelæreren jobber variert med musikk, kan barna bli kjent med ulike musikalske virkemidler. Det vil si ulike musikalske grunnelementer som lyd og bevegelse. Lyd og bevegelse består også av dynamikk, klang, rytme, tempo, tonehøyde, form og tekstur (Sæther & Angelo, 2012, s.23).

Swanwick, en musikkpsykolog, forteller hvordan barnet endrer sitt forhold til musikk over tid. Spedbarn viser glede når de lytter til musikk. Dette er ut i fra selve lyd opplevelsen, som kan gi nytelse for barnet. Jo eldre man blir, desto mer opptatt blir man av selve uttrykket i musikken. Etter hvert utvikler man kunnskaper om melodi, rytme, puls og man kan utforske musikalske elementer som tempo og dynamikk. Barna forstår etterhvert fraser og strukturer i musikken, som de ønsker å endre på eller prøve ut. Dette gjør de ved at de dikter videre på sanger, synger fortere, endrer tekst eller legger til nye melodisnutter (Sæther & Angelo, 2012, s.22-23).

2.2 Musikk og Hjernen

Musikk er med på å forme hjernen. Musikk trening gir også en positiv effekt på generelle kognitive ferdigheter, ettersom man bruker store deler av hjernen for å lage musikk. Det

krever et samarbeid mellom motorikk og ulike sensoriske system som hørsel, syn, muskler, hud og ledd, planlegging, overvåking og timing. Det er også godt dokumentert at personer som har fått tidlig musikk opplæring har en litt høyere generell IQ, bedre hukommelse og bedre evner til å oppfatte romlige forhold med synet enn gjennomsnittet. De gjør det bedre på skolen og når høyere opp i arbeidslivet. Det er ikke sikkert musikk hjelper barn på alle områder og det kan være ulike faktorer som gir dem en høyere IQ. Det er derimot sikkert at musikk hjelper på områder som lytting, språk og kognitiv kontroll (det vil si arbeidsminne, og et skifte av fokus mellom ulike oppgaver (Brean & Skeie, 2019, s. 143 – 151).

Når vi hører på favoritt musikken vår, kan vi oppleve avslapning eller ro. Vi kan også bli aktivert eller stimulert alt ettersom hvilken musikk vi lytter til. Musikk kan påvirke humøret både positivt og negativ, alt ettersom hvilken stemning vi ønsker å oppnå. Evnen til å sette oss i samme følelsesmessige tilstand, altså en felles opplevelse, er noe av det beste med musikk. Man kan bli preget ulikt emosjonelt, men musikken bringer oss sammen og forener oss følelsesmessig. (Brean & Skeie, 2019, s. 86)

2.3 Hva vil det si å være musikalsk?

Barnehagelæreren forholder seg indirekte og direkte til flere personers syn på musikalitet. Foreldrenes, kollegers og sitt eget syn. Barnehagelærerens syn på musikk og musikalitet er avgjørende for hvordan musikk blir praktisert i barnehagen. Dette i forhold til musikalsk innhold og arbeidsmåter som blir brukt. Det pedagogiske opplegget skal også være tilpasset hvert enkelt barn, som vil si hvert enkelt barns musikalitet (Sæther & Angelo, 2012, s.40).

I pedagogisk sammenheng har definisjoner av musikalitet, også sammenheng med tenkning om pedagogikk, didaktikk og danning. Diskusjoner om musikalitet, kan sies å befinne seg midt i skjæringsfeltet mellom pedagogikk og musikk. Dette er fordi refleksjoner om musikalitet handler om hva som skal oppleves/læres og hvordan opplevelse/læring kan tilrettelegges for det (Sæther & Angelo, 2012, s. 43).

2.4 Ulike psykologiske perspektiver

Carl Emilie Seashore (1866-1949) har hovedsakelig en psykologi utdanning, men han var også interessert i musikk psykologi. Hans arbeid har hatt stor betydning for senere musikalitetsforskning, og er en viktig referanse innenfor musikkpedagogisk utdanning. Han ser på musikalitet som flere del-egenskaper og ikke som en helhetlig egenskap. Han nevner at musikalitet, består av flere små deler/krav. Disse delene bygger på hverandre. Det vil si at dersom noen ikke oppfyller det første kravet, kan de heller ikke oppfylle de neste kravene (Sæther & Angelo, 2012, s. 45).

De fem delene er:

- Å kunne oppfatte lyden og lydens frekvens, form, varighet osv.
- Å kunne forestille seg lyden i hodet etter at man har hørt den
- Å bli emosjonelt påvirket av lydene
- Å kunne løse musikalske problemer med utgangspunkt i disse opplevelsene
- Å kunne uttrykke opplevelsene i utøvelse eller skaping av musikk.

En person som mangler disse kunnskapene, har ut i fra Seashore sitt perspektiv på musikalitet, lite bruk eller nytte av musikk undervisning (Sæther & Angelo, 2012, s. 45).

James Lockhart Musell studerte pedagogikk og psykologi ved universitetet i New York. Han har et veldig ulikt syn på musikk i forhold til Seashore, og var uenig i at musikalitet kan måles ved hjelp av en test. For Musell er musikalitet en del av et menneskes helhetlige personlighet, ikke en evne som kan måles eller vurderes. Han mener at alle mennesker er musikalske, derimot hvordan det kommer til uttrykk, avhenger av den enkeltes personlighet. Hvordan vi reagerer og handler på generelt i livet, har betydning for hvordan vi uttrykker oss musikalsk og hva som føles naturlig for den enkelte. Slik han mente det kan det ses på at musikalitet er knyttet til arv, men i hovedsak er det helheten i oppveksten og opplæringen som har mest betydning for musikalitet (Sæther & Angelo, 2012, s.46). Musell ser på musikk som noe menneskelig, som har med hele tilværelsen av det å være et menneske å gjøre. Av den grunn blir musikk aktivitet i barnehagen av stor verdi, og bør foregå på varierte måter (Sæther & Angelo, 2012, s.48).

Robert W. Lundin var ansatt som professor i psykologi ved universitet i Tennessee, han interesserte seg i likhet med de to andre, for musikkpsykologi. Lundin brukte ikke begrepet «musikalitet», men skrev om «lærte musikalske ferdigheter». De ferdighetene er:

- Å kunne skille mellom ulike tonehøyder
- Å kunne finne akkordene til en melodi
- Å synge etter noter eller spille et instrument

Lundin mente at musikalske ferdigheter handlet om en ytre påvirkning. Derimot for å kunne lære musikalsk atferd, må man være født med de rette biologiske strukturene for å kunne ta imot inntrykk og gi uttrykk. Mennesket måtte altså ha et potensiale til å lære musikk for å bli sett på som musikalsk (Sæther & Angelo, 2012, s. 48-49).

2.5 Barns sangkultur og spontane musikalske uttrykk

Dersom en barnehage har et rikt sangrepertoar, vil det bidra til at barn får musikalske erfaringer. Sangrepertoaret, vil utgjøre et grunnlag for impulser og personlige uttrykk for spontansang. Dette fordi ulike sanger har ulike musikalske utfordringer. Det tematiske innhold i sangene, blir ofte et grunnlag for barns improvisasjon og fantasi i musikalsk lek. Barn bruker også gjerne deler av sanger de har lært, i spontansang. (Sæther & Angelo, 2012, s.99)

I artikkelen «*Sangrepertoar i barnehagen – tradisjon eller stagnering*» presenterer Hagen og Haukenes en oversikt over et sangrepertoaret i et stort antall norske barnehager. Ut i fra materialet det ble samlet inn, ble det satt opp en topp 20 liste. På denne lista var alle sangene skrevet før 1990, og omtrent 70 prosent av sangene, var fra før 1960. Det var altså ikke mange nye og varierte sanger som ble brukt i barnehagene. De sangene som ble brukt mest var; «bæ bæ lille lam», «lille petter edderkopp», «hurra for deg» og «bjørnen sover». Disse sangene likner veldig på hverandre når det gjelder rytme og toneomfang (Hagen & Haukenes, 2017, s.6-8). Jon-Roar Bjørkvold, har forsket på barns musikalske uttrykk. Han sier at barn interesserer seg for et bredt spekter av musikkuttrykk og sanger. Barn er ikke bare opptatt av barnesanger, de liker også «kompliserte» sanger, både melodisk og tekstlig (Sæther & Angelo, 2012, s.99).

I følge Bertil Sundin henger barns musikalske kreativitet ikke nødvendigvis sammen med musikalsk erfaring og ferdigheter. Han gjorde undersøkelser rundt kreativitet, og materialet viser ingen klar sammenheng mellom musikalsk stimulering i hjemmet og kreativ musikalsk interesse. Det å forholde seg skapende til musikkaktivitet kan være like mye til stede hos barn som har fått mindre stimulering musikalsk. Dette vil si at kreativitet er en egenskap som ikke direkte kan knyttes til musikalitet og musikalske ferdigheter (Sæther & Angelo, 2012, s. 108).

Lek med tonehøyde kommer til uttrykk i fri lek. Barn får også forståelse av tonehøyde gjennom å synge. Den tidlige kommunikasjonen består mye av improvisasjoner og imitasjoner med tonehøyde. Malloch og Trevarthen hevder at samhandling mellom spedbarnet og omsorgspersoner, er musikalsk. Både tonale og rytmiske imitasjoner inngår i interaksjonen. Et eksempel er når voksne snakker til små barn, og de endrer til et lysere toneleie og imiterer barnets toneleie. De ansatte i barnehagen kan ta utgangspunkt i barnets toneleie for å skape musiske dialoger. Med gjensidige dialoger og improvisasjon er det muligheter for musikalsk samhandling og utforming av nye melodier. I sang leker kan det være en god idé å ta utgangspunkt i barns stemmeleie, slik at det blir lettere for dem å mestre sangen. Det er likevel viktig å leke med ulike tonehøyder som også kan stimulere til lytting (Sæther & Angelo, 2012, s.30).

Det er derimot viktig å ikke fokusere på om barnet synger rent, ettersom hvert enkelt barn har ulike forutsetninger. Improviserer de voksne med sang er det gode muligheter for at også barna blir aktive med egne sang uttrykk og imitasjoner (Sæther & Angelo, 2012, s.31).

2.6 Bruk av musikk i barnehagen

Musikk er en viktig del av fellesskapet til barnehagen og kan være med på å knytte enkeltbarn, avdelinger, ansatte og hele barnehagen sammen. At ansatte er lydhøre ovenfor det enkelte barnet, er viktig for barns mulighet til å bidra til samspillet, og for at barnet skal føle seg sett. Personalets oppgave er å inspirere og gi mot til bruk av musikk i barnehagen. Det er derimot viktig at de ansatte bruker musikk hvor det er naturlig for dem, slik at de føler seg komfortable (Gallefoss, 2022, s.5).

Fellessamlinger og de daglige samlingene er med på å samle hele barnehagen eller avdelingene. Den eller de ansatte som skal ha en samling har et stort ansvar og mye å forholde seg til. Man skal skape stemning, ha overblikk, lede en sanglek, synge alene, spille et instrument og sørge for at alle får deltatt og føler seg sett. Dette kan for noen føles enkelt og naturlig, men for andre kan det føles helt uoverkommelig. Dersom man synes det er skremmende kan man starte med å ha samling for mindre grupper, eller bli enig med de andre ansatte på forhånd om hva slags roller de skal ha under samlingen. Snakk også om hvilke grenser man skal sette for barna. Det vil si om de skal alle sitte inntil en vegg, eller få lov til å løpe fritt omkring (Gallefoss, 2022, s. 31).

Det er viktig at de eller den som skal ha samling får planlagt på forhånd og begynner med noe de er trygge på. Det er også viktig å være klar over at det ikke er sikkert alt går som planlagt, men at det går bra. Dersom du er forberedt på at det kan gå slik, er det en mindre sjanse for skuffelse. Det viktigste er at alle får en følelse av fellesskap (Gallefoss, 2022, s.32).

Barnehagelæreren må bruke energi og tid på å forberede musikkarbeid i barnehagen. Her er det viktig å ta utgangspunkt i hvem som er tilstede, og skape inkluderende og trygge rammer som gjør at alle tør å delta. Noen ansatte kan noen ganger grue seg til å delta, på grunn av manglende ferdigheter på instrumenter eller noter. Musikk blir til et område som mange heller vil overlate til «ekspertene». Ut i fra Christopher Smalls tenkning om «musicking», kan musikk handle om mye annet enn ekspertutøving av spesifikke ferdigheter, det kan handle om bare det å være sammen, altså fellesskap (Sæther og Angelo, 2012, s. 137) .

Ansattes bruk av musikk i barnehagen:

Personalet i barnehagen er like ulike som barna i barnehagen. Noen er aktiv deltakende mens andre foretrekker å holde seg i bakgrunnen. Uansett personlighet, har alle en viktig rolle i barnehagen (Gallefoss, 2022, s. 53).

Det å sette i gang aktiviteter, sitte med et barn på fanget, eller holde ro og orden er like viktig som å ha en samling. Det er mange som ikke bidrar til musiske aktiviteter fordi de

tror at det de gjør ikke er bra nok. Det er mange ulike musiske handlinger å forholde seg til. Selv om det føles tryggest å bare sitte og lytte er det viktig å prøve å utfordre seg selv og gå litt ut av komfortsonen sin. Det betyr ikke at man må lede en hel samling, det å bidra med å synge med under en samling er mer enn godt nok (Gallefoss, 2022, s. 54).

Gjentakelse av sanger og ritualer skaper trygghet og det er lett for mange barnehager å bruke de samme sangene om igjen. Ped-lederne som er sterke på musikk har mest sannsynlig stor innflytelse på hvilke sanger som blir brukt, og i hvilke sammenhenger sanger og musikk brukes (Gallefoss, 2022, s. 54).

2.7 Ulike forutsetninger til bruk av musikk

Barns forutsetninger:

Det å ta hensyn til barns forutsetninger er grunnleggende i hvert pedagogisk arbeid. I forhold til musikkarbeid handler dette om kommunikative, motoriske eller samhandlingsferdigheter. Det handler også om personlige interesser og vaner. Det er mange faktorer som kan relateres til barns forutsetninger. Det kan også skilles mellom generelt utviklingsmessige og spesifikt individuelle forutsetninger. Utviklingsmessige kan være at barn utvikler seg i ulikt tempo (Sæther og Angelo, 2012, s. 139). Individuelle vil si sosiokulturelle og emosjonelle aspekter. Sosiokulturelle forutsetninger handler om barns og voksnes sosiale og kulturelle bakgrunn. Ulike kulturer har betydning for musikkarbeidet i barnehagen. Bordieus sier at preferanser når det gjelder musikk sier noe om hvem vi er, men også hvem vi ikke er. Erfaringer når det gjelder musikk, har derfor en sammenheng med identitet (Sæther og Angelo, 2012, s. 144).

Ped-lederens forutsetninger:

Selv om barns forutsetninger er viktige, er ped-lederens forutsetninger minst like viktige. Det er ped-lederen sitt ansvar å lede musikk arbeidet. Ferdighetene, kunnskaper og holdninger som han eller hun tar med seg inn i arbeidet, har noe å si for utførelsen. Holdningene kan være utviklet gjennom egen oppvekst eller skolegang. Ped-lederen kan ha både positive og negative erfaringer med musikk. Erfaringene de kommer med inn i

barnehagen, har noe å si for hvor mye og hvordan musikk blir brukt i barnehagen. Det kan også ha avgjørende betydning for hva slags forståelse av seg selv som musikalsk leder de har og utvikler (Sæther og Angelo, 2012, s. 145).

Det er essensielt å reflektere over hvilke erfaringer og bakgrunner ped-ledere har for å lede musikkarbeid i barnehagen. I tillegg å diskutere hvilke muligheter eller utfordringer dette gir for å spille, synge, danse eller instrumentere med barn. Det ped-lederen gjør i praksis har tvilsomt bakgrunn i utdanningen alene, det kan også være fra deltakelse i musikkaktiviteter som korps, kor, dans eller andre aktiviteter. Ped-lederen kan bruke disse ulike forutsetningene for å imøtekomme ansatte og barn i barnehagen. Det er allikevel viktig å huske at alle erfaringer og forutsetninger er ulike (Sæther og Angelo, 2012, s. 145).

Det å reflektere over tidligere erfaringer og opplevelser er en viktig del av å det å reflektere over ped-lederens rolle som leder av musikkarbeidet. Slike refleksjoner kan være med på å bevisstgjøre hva han eller hun oppfatter som musikkarbeid, om det er samlinger eller andre områder av barnehagehverdagen (Sæther og Angelo, 2012, s. 145).

Det finnes andre voksne utenom ped-lederen som kan være ressurspersoner i musikkarbeidet. Det kan være en av assistentene som for eksempel synger på fritiden eller spiller gitar. Det kan også finnes ressurser hjemme hos barna. Foreldre eller søsken kan kanskje spille et instrument som de kan ta med i eller fremføre i barnehagen (Sæther og Angelo, 2012, s. 147).

3.0 Metode

3.1 Valg av metode

Jeg skal skrive en empirisk oppgave basert på kvalitative intervjuer. Det er en fleksibel metode som blir brukt til å få detaljerte og fyldige beskrivelser. I disse typer intervjuer er det ikke mulig å observere hva som har skjedd i fortiden. Kvale og Birkmann karakteriserer det kvalitative forskningsintervjuet som en samtale med et formål og en

struktur. Det innebærer at intervjueren stiller spørsmål og følger opp med svar fra informanten. Intervjuet blir ofte mer sett på som en dialog, enn rene spørsmål og svar (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.77).

Jeg kom frem til at den beste måten å samle inn informasjon til problemstillingen min, var gjennom kvalitative intervjuer. Jeg valgte kvalitativ intervju ettersom jeg får et større innblikk i informantens erfaringer og oppfatninger (Dalland, 2021, s. 71-72). Intervjuet var tilrettelagt med spørsmål på forhånd, men var forholdsvis åpent og spørsmålene kunne bli endret underveis, ettersom hva informanten fortalte. Dersom noe var interessant, fulgte jeg opp med et utdypende spørsmål (Dalland, 2021, s. 83).

Jeg startet med å skrive en intervjuguide som bestod av 3 tematikker og 15 spørsmål. Disse spørsmålene fikk jeg godkjent av veileder før jeg brukte dem på intervjuene. De første spørsmålene var enkle spørsmål jeg var sikker på informanten kunne svare på. Under intervjuet startet med å introdusere meg selv og takke dem for at de ville stille til intervju. Jeg passet også på å lytte godt og ikke avbryte under intervjuet. Målet var at både jeg og informanten skulle bli klokere av samtalen (Dalland, 2021, s. 88 – 89).

Under intervjuet ga jeg dem en kopi av intervjuguiden som de kunne følge mens jeg stilte spørsmålene. Jeg fylte ut et samtykkeskjema hvor det stod litt om temaet til intervjuet, og hva jeg skulle bruke svarene til. Samtykkeskjemaet sendte jeg til dem på mail i forkant av intervjuet. Det var viktig at de samtykket til intervju før jeg kom til barnehagen. I møte med informanten informerte jeg dem også om hva jeg skulle spørre om og hvorfor. Jeg bekreftet også at jeg skulle ivareta informantens anonymitet i teksten, og at jeg hadde taushetsplikt. De fikk vite at de hadde rett til å trekke seg når som helst fra intervjuet. De måtte heller ikke svare på noe de ikke ville. Jeg sikret at all informasjon var forstått før jeg dro fra barnehagen. Dette fikk jeg bekreftet med informantens underskrift på samtykkeskjema (Dalland, 2021, s. 79-82).

3.2 Valg av informanter

Jeg slet veldig i starten med å få tak i informanter i starten. Jeg sendte mail til mange barnehager, men fikk lite respons. Derimot fikk jeg mer og raskere respons av å ringe

barnehagene, selv om jeg noen ganger måtte vente en stund på få svar. Dette var ofte grunnet mangel på ansatte, sykdom, eller at styreren ikke var tilstede. En del private barnehager hadde også gått ut i streik, og gikk ikke an å få kontakt med. Jeg fikk derimot veldig rask respons på de to barnehagene jeg fikk gå på intervju til. Jeg fikk god hjelp av veilederen min til å finne barnehager, ettersom det ikke alltid var like lett å få kontakt med barnehagene. Det var selvsagt frivillig om barnehagen ville stille til intervju eller ikke, det skulle være frivillig samtykke (Dalland, 2021, s.79).

Jeg prøvde å finne to barnehager som stod litt i kontrast til hverandre når det gjaldt musikkens syn og bruk av musikk. Jeg måtte være forberedt på at jeg kunne få mange like svar fra informantene. Jeg håpte derimot på at svarene skulle være litt ulike, slik at jeg deretter kunne drøfte dem opp mot hverandre. Når jeg ringte barnehagene, spurte jeg om jeg kunne få intervju to pedagogisk ledere. Gjerne en som hadde jobbet der en stund og en som nettopp hadde begynt, ettersom teorien og synspunktene kan være annerledes. Jeg fikk til slutt intervju to ped ledere i to barnehager, en kommunal og en privat. Barnehagene hadde veldig ulike musikkens syn som var veldig interessant, noe jeg skal drøfte og utdype senere i teksten.

3.3 Datainnsamling/Bearbeiding av data

Jeg fikk intervju to pedagogisk ledere på begge barnehagene. I den første barnehagen, intervjuet jeg en ped-leder en dag, og den andre ped-lederen en annen dag. I den private barnehagen intervjuet jeg begge ped-lederne samme dag, men på ulike tider. Intervjuet skulle være en til en, utenom på det første intervjuet hvor jeg hadde med meg en medstudent. Jeg ønsket å intervju ped-lederne hver for seg, slik at de ikke kunne påvirke svarene til hverandre.

Under det første intervjuet i den kommunale barnehagen, hadde jeg med meg en medelev som tok notater mens jeg snakket med informant. Dette var til stor hjelp ettersom medeleven ofte fikk med seg ting som jeg ikke rakk å notere. Svarene ble mer utfyllende på papiret og jeg kunne konsentrere meg om informant og det han/hun sa. Jeg hadde bare med meg en medelev på det første intervjuet ettersom det bare var da det passet for

vedkommende. Etter intervjuet reflekterte jeg og medeleven rundt hva som hadde blitt sagt, og delte tanker og meninger (Dalland, 2021, s.93).

På de resterende intervjuene, tok jeg notater selv. Her måtte jeg være oppmerksom på å holde blikk kontakt og anerkjenne det informanten sa, samtidig som jeg noterte. Notatene ble ikke alltid veldig utfyllende. Jeg måtte fin skrive dem rett etterpå før jeg glemte hva som ble sagt. Etter jeg hadde fin skrevet notatene og reflektert over hva som hadde blitt sagt, fylte jeg svarene inn under spørsmålene på en intervju guide jeg hadde på datamaskinen.

3.4 Ethiske hensyn

Ethiske hensyn i forhold til et intervju vil si at anonymitet, taushetsplikt, informert og frivillig samtykke og skriftlig samtykke. Anonymiserte opplysninger vil si at det på ingen måte er mulig å identifisere enkeltpersoner fra opplysningene som blir gitt i teksten. Dette kan bidra til at man får mer avstand til det stoffet man skriver, og ser mer på det som noe generelt enn individuelt. Taushetsplikt vil si at informanten har tillitt til at det de forteller, ikke blir misbrukt eller fortalt til andre. Opplysningene kan bare brukes til forskningsarbeidet. Informert og frivillig samtykke betyr at informanten vet hva det innebærer å delta på intervjuet. De skal vite hvilken institusjon som skal bruke opplysningene, hvem studenten er, prosjektets formål, at det er frivillig å trekke seg så lenge studiet pågår. Skriftlig samtykke er når de signerer samtykkeskjemaet som man tar med til intervjuet. Samtykkeskjema skal ha både signatur og dato fra informanten (Dalland, 2021, s.172-174).

Det er viktig å ha et godt samspill og skape en god relasjon med informanten under intervjuet. Den som intervjuer og den som blir intervjuet er sammen om å produsere kunnskap. Intervjueren bør derfor vise både respekt og empati til den som blir intervjuet, og tenke nøye gjennom de etiske sidene. Se for deg at du blir spurt de samme spørsmålene og hvordan du hadde følt deg, før du spør andre (Dalland, s. 66). Det er viktig å vise at du lytter og inviterer til samtale. Informanten skal føle at det den sier er verdifullt og relevant. Tilrettelegg også samtalen ut i fra enkeltpersonen. Informanter kan være veldig ulike i måten de besvarer spørsmål på (Dalland, 2021, s.68).

Det er viktig å være ydmyk og ha forståelse for at det ikke er alle som tør å praktisere musikk. Det er også viktig å ikke få dem til å føle at de gjør noe feil. Spørsmålene er for å samle informasjon, ikke for å kritisere noe de gjør. Målet er å belyse dem om hva musikk bidrar til og hjelpe dem inn i en mer musikalsk hverdag. Ingen skal føle de gjør noe galt dersom de føler de ikke er musikalske, eller ikke bruker musikk nok. Dette kan det være ulike grunner til. Når man intervjuer må man ha et åpen sinn og kunne ta imot og bearbeide alle svar man får, selv om det kan stride imot sin mening (Dalland, 2021, s.62-64).

4.0 Empiri/Analyse

4.1 Bruk av Musikk i Barnehagen

Informant 1 har jobbet som ped-leder i 21 år, og er fra den første barnehagen jeg intervjuet, altså den kommunale. Under intervjuet ble barnehagen beskrevet som en «syngende barnehage». Det ble informert om at før barna begynner i barnehagen, har de en musikksamling med barna og foreldrene i barnehagen. Musikken blir da et slags overgangsobjekt fordi de synger de samme sangene når de begynner i barnehagen. Disse sangene blir knyttet til foreldrene og skaper derfor en positiv relasjon for barna . Informant 1 sa også at de har en del fellessamlinger, spesielt knyttet til årstidene. Da viser de bilder på en stor skjerm og spiller musikk som passer til årstidene. De bruker også musikk til hinderløyper, for å roe ned barna eller for å få dem til å bevege seg. Dersom det er noe de skal gjøre, som å rydde eller gå ut, synger de beskjeden eller lager en liten sang ut av det. Informant 1 forteller at de bruker musikk hele dagen og i alle situasjoner.

Informant 2 kommer fra den samme barnehagen som informant 1. Informant 2 har jobbet som pedagogisk leder siden 1999, og fortalte at musikk brukes mer enn vanlig i den barnehagen. «Det blir brukt av alle enkeltpersoner, det er musikk i alle og alt». Dersom avdelingen har et tema, bruker de musikk for å styrke temaet. Alle bruker musikk på det daglige, musikk samlinger kan derimot bli bedre. Det blir ikke brukt så mange didaktiske planer i forhold til musikk, det er mer spontant. Informant 2 forteller også at de liker å

syngte beskjeder istedenfor å si dem, og at de bruker tullesanger til gjøremål som å kle på seg.

Informant 3 har jobbet som ped-leder i 3 år, jobbet tidligere på skole, og kommer fra den andre barnehagen jeg gikk på intervju til. Dette var den privat barnehagen. Informant 3 forteller at det ikke blir brukt mye musikk i denne barnehagen. Det blir derimot brukt musikk i samlinger. «Jeg pleier å bruke gitar og syngte på avdelingen min, jeg kan også gå til andre avdelinger og syngte der». Informant 3 mente at det ble brukt for lite musikk i den barnehagen. Jeg ble informert om at det blir brukt musikk mer spontant, og ikke i tilrettelagte didaktiske opplegg.

Informant 4 har jobbet som ped-leder i barnehagen i 12 år, og kommer også fra den andre barnehagen. På dette intervjuet sier informant 4 at det er mye musikk i barnehagen. «Vi har en del musikkksamlinger med instrumenter, og sang». Det er derimot ikke så mange didaktiske opplegg. Videre blir det fortalt at det er mye disko, og de setter ofte på musikk når barna leker ute. Informant 4 forteller også; «Jeg skulle ønske at vi de som kan spille på instrumenter, brukte det mer».

4.2 Pedagogenes forhold til musikk

Når det gjaldt hvilket forhold pedagogene hadde til musikk, var det tydelig de som hadde mye musikalske erfaringer, som brukte det mest i barnehagen. Informant 1 hadde mye musikk rundt seg gjennom barndommen, og vokste opp med en far som drev med musikk. Informant 1 spilte også i korps og gikk i en musikalsk barnehage. Under intervjuet fortalte vedkommende: «Før jeg snakket, sang jeg. Jeg sang når jeg våknet, og når jeg skulle legge meg». Informant 2 hadde en noenlunde lik oppvekst og hadde musikk rundt seg hele livet. Informant 2 spilte også i korps en god stund. Informant 3 har spilt gitar hele livet, og jobbet med musikk både i skole og barnehagen. Informant 3 liker også å bruke musikk med sine egne barn. Informant 4 hadde ikke så mye erfaring med musikk, men liker veldig godt å høre på musikk, all slags musikk.

Det var litt ulikheter rundt hva de husket fra universitetet. Informant 1 hadde «masse kjekke minner», og valgte fordypning i musikk. Musikk var «hjerne faget» til informant 1,

og klassen brukte mye djembe og sang. Djembe blir derfor mye brukt i barnehagen til informant 1 og som et instrument i fellessamlingene. Informant 2 husker eksamen i musikk, det musiske mennesket og læren om hvordan musikk kan påvirke barnet og gjøre en forskjell. Informant 3 fortalte; «Vi spilte på djembe og hadde eksamen i musikk». Informant 4 fortalte at hun hadde en veldig flink musikalsk lærer, og det ble spilt mye djembe. Djembe er en tromme laget av skinn og kommer fra den vestlige delen av Afrika (Kundsén, 2020). Gjennom alle intervjuene var djembe en sentral faktor som spilte en stor rolle i den musikalske delen av utdanningen.

4.3 Hvordan jobber pedagogene med å styrke musikkbruken hos ansatte

Informant 1 bruker mye teori, og prøver å gi av seg selv. De ansatte får høre; «den musikken du liker, og som gir deg noe, kan du bruke med barna». For informant 1 er det viktig at de ansatte lærer at det ikke er farlig å synge, og bruke musikk. «Det kan være ubehagelig, men ikke farlig». Informant 1 prøver å være et godt forbilde og tilpasse seg slik at alle kan bruke musikken. «Det er viktig å by på seg selv, og synge med den stemmen man har!» forteller informant 1. Informant 2 prøver å vise at det går bra å synge, selv om man er redd. Målet for informant 2 er å ufarliggjøre musikk. Informant 2 sier; «Jeg viser at man ikke kan gjøre feil! All musikk er bra musikk».

Informant 3 mener det er mange sperrer blant voksne når det gjelder musikk. «De pleier egentlig ikke å synge så mye. Dersom de synger, gir jeg dem et smil og forteller etterpå at det var bra». Informant 3 forteller også at det er viktig å lære dem at det ikke er farlig å synge. «Når jeg synger, ser de voksne at det ikke er farlig». Informant 4 gir mye ros og henger seg på når noen synger. «Jeg er alltid med». For informant 4 er det viktig å vise at de er sammen om dette, og å vise at musikk skaper samhold.

4.4 Hvordan påvirker musikk miljøet og barn i barnehagen

«Vi får en lettere stemning!», sier informant 1. «Musikk er en positiv innvirkning på å ha et godt miljø i barnehagen. I forhold til barn forteller informant 1 at musikk trøster barn

dersom barnet er lei seg. Det bygger også relasjoner med alle i barnehagen, både barn og voksne. Musikk skaper fellesskap og samhold for barn, det hjelper barn på å bli en del av fellesskapet. Videre forteller informant 1 at barn som stammer, stammer mindre når de synger, og musikk bidrar til språkutvikling og mestring. «Musikk gjør at barn kan bevege seg, bruke kroppen, føle seg fri og kjenne på følelser». Informant 2 sier at «musikk gir både barn og ansatte energi». I forhold til barn og musikk blir det fortalt at barn er sanselige, de lærer gjennom musikk. Barn lærer om følelser, språk og det styrker relasjoner. For å oppsummere forteller informant 2 at; «musikk styrker fellesskapet, det er bare positivt med musikk».

Informant 3 sier at musikk hjelper miljøet, både for voksne og barn. «Det skaper glede og mestring for både barna og personalet, man trives bedre i barnehagen med musikk». I forhold til musikk mener informant 3 at det er viktig å bruke musikk for å trygge barnet. Dette gjelder spesielt barn som ikke snakker, og flerspråklige barn. «Barn lærer mye gjennom musikk, de lærer både matematikk og språk. Barn som ikke snakker, lager lyder når de hører musikk». Informant 4 forteller at musikk skaper mye glede i barnehagen, «det gjør at vi samler oss om noe». Videre blir det sagt at musikk hjelper barn å bevege seg. «Barna lever seg inn i musikken, ansiktene deres lyser opp når jeg setter på musikk». Informant 4 mente også at musikk skaper trygghet for barna. Det kan gjøre barna rolige og gir dem glede. «Barn kan gå fra gråt til glede ved å høre på musikk». Til slutt ble det sagt at musikk styrker grovmotorikken og motorikken generelt.

5.0 Drøfting

5.1 Bruk av Musikk i Barnehagen

Gjennom intervjuene mine fant jeg ut av at musikk er en betydningsfull faktor i alle barnehager. Det som varierte var hvor mye, og hvordan det ble brukt. I den første barnehagen var musikk en selvfølge, i den andre var det noe som oppstod av og til. Jeg erfarte gjennom intervjuene mine at barnehagene brukte i liten grad didaktiske planer for å gjennomføre musikk, det var som oftest som oppstod spontant. Det som er interessant, er de to første ped-lederne jeg intervjuet hadde begge en historikk innenfor musikk, de var det

seashore vil kalle «musikalske». Dette kan muligens være en grunn til at det ble brukt mer musikk i den første barnehagen, enn den andre. Ettersom i den første barnehagen er musikk en naturlig del av hverdagen og noe de føler seg trygge på.

Under intervjuet med informant 4 i den andre barnehagen ble det sagt «Jeg skulle ønske de som kunne spille instrumenter, brukte det mer». Her kan det virke som tankegangen var at musikk skal overlates og kun brukes av de som har erfaring med musikk. Det virker som den siste barnehagen, kan sammenliknes med perspektivet til Seashore. Han forteller om de ulike kravene som trengs for å være musikalsk. Dersom en person ikke har alle disse kravene. Har personen lite nytte eller bruk av musikk undervisning (Sæther & Angelo, 2012, s. 45). Dette kom også i lys i intervjuene med den andre barnehagen. Ettersom informant 3 mente at musikk kun ble utført av vedkommende. I den første barnehagen derimot blir det nevnt at alle skal bruke den stemmen de har. I den forstand kan det virke som pedagogene fra den første barnehagen mener at alle er musikalske og kan bruke musikk, fordi alle har en stemme. Den første barnehagen baserer seg mer på tenkningen til Musell. For Musell er musikalitet en del av et menneskes helhetlige personlighet, ikke en evne som kan måles eller vurderes. Han mener at alle mennesker er musikalske (Sæther & Angelo, 2012, s.46).

Erfaringer og opplevelser med de musikalske grunnelementene vil danne et grunnlag for å kunne skape musikk med barn i barnehagen. Å få barn til å forholde seg på en skapende måte til musikk, er i stor grad påvirket av de ansattes trygghet til å være kreativ selv. Dersom de voksne i barnehagen leker med lyd og eksperimenterer med tempo, klanger, rytmer og dynamikk, vil det stimulere og utvikle barns egen utforskertrang. I skapende arbeid med musikk og barn, vil man oppleve at det er mulig å kommunisere gjennom musikk. De ansatte kan på den måten også utvide deres forståelse av hva musikk kan være. (Sæther & Angelo, 2012, s.38)

5.2 Pedagogenes forhold til musikk

Det var til dels ulikt men også noen like svar jeg fikk da jeg spurte hvilket forhold informantene hadde til musikk. Begge i den første barnehagen hadde spilt i korps, og musikk hadde vært en viktig aktivitet gjennom oppveksten. I den andre barnehagen hadde

informant 3 en musikalsk bakgrunn med gitar, informant 4 hadde ikke så mye erfaring med musiske aktiviteter. Informant 4 hadde derimot lyttet mye til musikk og opplevde at musikk ga mye glede.

Musikk er et av utdannings fagene for barnehagens fagområde kunst, kultur og kreativitet. Det forventes derfor at barnehagelæreren skal kunne legge til rette for musikk i barnehagen, like mye som andre områder som språklig utvikling og motorikk (Sæther & Angelo, 2012, s.41). Det er en selvfølge at ikke alle er like flinke i alt, alle har områder de føler seg mer trygge på. Derimot er det viktig at musikk blir praktisert selv om man ikke er like trygg på det. Dette fordi det står i rammeplanen at personalet skal; «motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.21). Ettersom det er ped-ledernes ansvar å motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, er det like viktig at de, som de ansatte, praktiserer musikk i barnehagen. Det betyr ikke at man må ha musikk samling hver dag. Det kan være bra nok å om bruker den stemmen man har, og være deltakende.

Ped-lederen forholder seg indirekte og direkte til flere personers syn på musikalitet. Foreldrenes, kollegers og sitt eget syn. Ped-lederens syn på musikk og musikalitet er avgjørende for hvordan musikk blir praktisert i barnehagen. Dette i forhold til musikalsk innhold og arbeidsmåter som blir brukt (Sæther & Angelo, 2012, s.40). Dersom en ped-leder mener at musikk bare er forbeholdt noen få, vil det mest sannsynlig ikke bli praktisert mye musikk på den avdelingen. Holdningene, kunnskapen, ferdighetene og erfaringen en ped-leder har på musikk, kan ha stor innflytelse for utførelsen av musikk i barnehagen (Brean & Skeie, 2019, s. 143 – 151).

5.3 Hvordan jobber pedagogene med å styrke musikkbruken hos ansatte

I den første barnehagen sa informant 1 at «det er viktig å bruke den stemmen man har» og «musikk brukes av alle enkeltpersoner». I den andre barnehagen ble det sagt «det blir brukt for lite musikk i denne barnehagen» og «jeg skulle ønske at vi de som kan spille på instrumenter, brukte det mer». Hva er det som må til for at musikk skal brukes av alle

enkelpersoner? Noen ansatte kan grue seg til å delta og musikk blir et område forbeholdt til noen få. Det er derfor viktig at ped-lederen skaper trygge rammer for bruk av musikk i barnehagen. Dersom de ansatte observerer gjennom ped-lederen at det å utføre musikk ikke er farlig, vil det skape et større rom for musikkarbeid i barnehagen (Sæther og Angelo, 2012, s. 137).

Informant 4 skulle ønske at de som kunne musikk, brukte det mer. Det kan godt styrke musikkbruken hos de som har erfaring med det, men det styrker ikke musikkbruken til dem som ikke har et sterkt forhold til musikk. Den innstillingen går ut i fra at musikk kun er de som blir sett på som musikalske, sitt ansvar. Dersom en ansatt ikke føler seg like trygg på musikk, er det viktig å huske at musikk ikke trenger å være stor samling. Det å synge til et barn på når det sitter på fanget eller før det skal sove, er mer enn godt nok. Samtidig kan det være lurt å gå litt ut av komfortsonen av og til (Gallefoss, 2022, s. 54).

Under det første intervjuet da jeg spurte om musikk blir mye praktisert i barnehagen, ble det sagt; «noen har en sperre om at de ikke kan synge. De har fått beskjed at de ikke kan synge, da er det viktig å fortelle dem at de kan». Her viser ped-lederen en forståelse på hvor viktig det er å være en god rollemodell, og hvor viktig ped-leder rollen er for å fremme musikalitet hos ansatte.

5.4 Hvordan påvirker musikk miljøet og barn i barnehagen

Musikk er en viktig del av fellesskapet i barnehagen og kan være med på å knytte enkeltbarn, avdelinger, ansatte og hele barnehagen sammen (Gallefoss, 2022, s.5). Dersom ped-ledere er klar over hvilken virkning musikk har på barn og voksne, er det en større mulighet for at det blir praktisert. Gjennom intervjuet på den første barnehagen fikk jeg vite at musikk bidrar bare positivt i barnehagen. Det var ingen som sa noe negativt når jeg spurte hvilke assosiasjoner de hadde til begrepet musikk. Det var mange som hadde opplevelser hvor musikk hadde gjort en stor forskjell hos enkeltbarnet. Noen som ikke snakket, begynte å lage lyder. En som ikke snakket klarte å lage lyder under samlingsstunden, en som vanligvis stammer, stammet ikke under syngingen. Det er tydelig gjennom intervjuene, at alle er klar over at musikk har en positiv påvirkning.

Det er mange gode muligheter for fellesskapsopplevelser i barnehagen. Musikk kan bidra til å styrke fellesskapet, og skape samhold. Noe som er viktig for barn, grupper, ansatte og barnehagen i sin helhet. Barn og ansatte er sammen om å skape et fellesskap i barnehagen (Gallefoss, 2022, s. 26-27). Jeg fikk vite at musikk hjelper både for barn og ansatte i barnehagen. Det skaper en positiv stemning, og hjelper både barn og voksne på å bevege seg. I forhold til begrepet «musicking», forteller Small at musikk kan handle om mye mer enn utøving av spesifikke ferdigheter, det handler om det å være sammen altså fellesskap (Sæther og Angelo, 2012, s. 137).

6.0 Avslutning

Gjennom denne oppgaven har jeg funnet ut av mye interessant om musikk i barnehagen. Blant annet hvor viktig vår rolle som pedagogisk ledere er for utvikling og bruk av musikk i barnehagen. Gjennom kvalitativt intervju og teori har jeg fått gode råd til hvordan å jobbe med musikk, både med barn og ansatte. Dette vil jeg ta med når jeg skal ut i arbeidslivet som pedagogisk leder. Gjennom å intervju fire ulike ped-ledere, fikk jeg en bredere kunnskap og fikk muligheten til å sammenlikne svarene. Det at jeg fikk litt ulike svar, gjorde det enklere for meg å drøfte det opp mot hverandre. Det var også veldig inspirerende å høre på de ulike synspunktene til informantene, og hvor viktig musikk er for dem.

Det hadde vært interessant å fått besøke flere barnehager, for å finne ut av hvor mange som er klar over viktigheten av musikk. Det hadde også vært interessant å observere noen musikksamlingene til de ulike barnehagene for å se hva som blir praktisert likt, eller ulikt. Gjennom oppgaven fikk jeg en dypere kunnskap om hvor viktig det er å by på seg selv innenfor musikkarbeidet, og vise ovenfor ansatte at det ikke er farlig. Ped-lederen er en viktig rollemodell både for barn og ansatte i, og det har vært interessant å lære dersom alle ped-lederne er klar over innflytelsen de har på musikkbruk i barnehagen.

Den kunnskapen og det jeg har lært gjennom denne oppgaven, vil jeg ta med videre når jeg skal begynne i rollen som pedagogisk leder. Jeg skal ha musikk som et stort fokus, og

prøve så godt jeg kan å være en god og trygg rollemodell, både for barna og ansatte. Det er viktig for meg å vise gleden og nyttheten av musikk, i barnehagehverdagen.

7.0 Litteraturliste

- Brean, A. & Skeie, G. O. (2020). *Musikk og hjernen: om musikkens magiske kraft og fantastiske virkning på hjernen*. Cappelen Damm
- Bakke, K., Jenssen, C., Sæbø, A. B. (Red.) (2020) *Kunst, kultur og kreativitet: kunstfaglig arbeid i barnehagen*, 2. utg., Fagbokforlaget
- Dalland, O. (2021). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Gyldendal
- Gallefoss, I. (2022). *Mer musikk i barnehagefellesskapet!* Fagbokforlaget
- Haukenes, S. & Hagen, L. A. (2017) *Sangrepertoaret i barnehagen - tradisjon eller stagnering?* (15) s.6-7
<https://doi.org/10.7577/nbf.1792>
- Knudsen, J. S. (2020, 9. februar). Djembe. I *Store norske leksikon*.
<https://snl.no/djembe>
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Utdanningsdirektoratet
- Sæther, M. & Angelo, E. (2012). *Barnet og musikken: Innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærerstudenter* (3. utg.). Universitetsforlaget

8.0 Vedlegg

8.1 Intervjuguide

Problemstilling: Er pedagoger klar over hvordan musikk kan påvirke barn på andre områder i livet

Hva betyr musikk for deg:

Hvor gammel er du?

Hvor lenge har du jobbet som ped leder her?

Hva betyr musikk for deg?

Hva tenker du når du hører begrepet musikk?

Kan du fortelle om ditt forhold til musikk? Har du en positiv relasjon til det?

Hvordan kan dere styrke musikk i barnehagen?

Blir musikk mye praktisert i denne barnehagen?

I hvilken grad bruker personalet musikk i barnehagehverdagen og ikke bare i planlagte didaktiske opplegg?

Hvordan arbeider du med å gi personalet kunnskap om det musiske? (Gir de ros osv)

Hvordan blir musikk praktisert?

Hvordan påvirker din utdanning musiske aktiviteter i barnehagen?

Hvordan tror du musikk hjelper miljøet i barnehagen?

Hva husker du om musikk fra universitetet? Hva husker du fra musikk faget?

Hvordan tror du musikk hjelper det enkelte barnet?

Har dere noen barn som endrer tydelig atferd under musikk samlinger? I forhold til språk/uttalelse

Er hele personalet klar over hvilken påvirkning musikk har på barnet?

Hvordan tror du du som barnehagelærer kan bidra til et bedre musikk fellesskap i barnehagen?

Har du noen erfaringer hvor du har sett at musikk har gjort en forskjell?

8.2 Samtykkeskjema

Vil du bli intervjuet til en bacheloroppgave om musikk?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å finne ut hvordan ped. ledere bruker musikk i barnehagen.

I dette skrevet gis du informasjon om prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Jeg ønsker å forske på hvordan musikk påvirker barn på andre områder, sett i fra et pedagogisk ståsted. Jeg har tenkt å intervju to ped ledere i 2 ulike barnehager for å høre deres tanker om dette. Musikk er en stor del av hverdagen og det er forsket på hvordan

musikk kan påvirke og styrke andre områder i livet blant annet kreativitet, følelser og språkferdigheter. Musikk styrker og aktiverer hjernen på en helt unik måte, dette fordi man bruker store deler av hjernen på å lage musikk.

Intervjuet vil vare i maks 45 minutter. Informasjonen som innhentes under intervjuet vil analyseres og skape grunnlaget for videre arbeid mot en bacheloroppgave.

Problemstillingen for prosjektet mitt er: Hvordan påvirker musikk barn, i forhold til utvikling på andre områder?

I intervjuet ønsker jeg å spørre deg om følgende tema:

- Hva betyr musikk for deg?
- Hvordan kan dere styrke musikk i barnehagen?
- Hvordan påvirker din utdanning musiske aktiviteter i barnehagen?

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta pga. din stilling som ped leder i barnehagen

Hva innebærer det for deg å delta?

Jeg skal skrive en empirisk oppgave basert på kvalitative intervjuer. Det er en fleksibel metode som blir brukt til å få detaljerte og fyldige beskrivelser. Jeg skal stille spørsmål, samtidig som jeg og medstudenten min noterer. Jeg har skrevet en intervjuguide med 18 spørsmål som jeg skal gå ut i fra på intervjuet. Etter intervjuet skal jeg fin skrive notatene, og bruke det som grunnlag i bacheloroppgaven min.

Hvis du velger å delta i prosjektet innebærer det at du er med på ett intervju. Intervjuet vil vare i maks 45 minutter. Intervjuet vil ta for seg spørsmål om hva dine tanker som barnehagelærer.

Jeg vil ta med min medstudent Stine for å ta notater fra intervjuet. Samtidig som jeg også noterer litt underveis.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Det vil kun være meg som har tilgang til dine privatopplysninger. Informasjonen du gir i intervjuet vil bli anonymisert og delt med veileder og i selve bacheloroppgaven.
- Navn og kontaktopplysningene dine vil bli lagret på min datamaskin, og vil bli slettet etter at prosjektet er avsluttet.

Intervjudeltakerne vil ikke kunne gjenkjennes i publikasjonen.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 01.06.2022. Ved prosjektslutt vil alle personopplysninger slettes.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Universitetet i Stavanger, Institutt for barnehagelærerutdanning, ved student: *****
*****
- email: *****